

Helsingissä 27.2.2020

Suomen Gynekologiyhdistyksen lausunto 23.1.2020 päivätystä Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyynnöstä Päivystysapu 116117-palvelun käyttöön tulevista aikuisten kiireellisen hoidon ohjeista

Kiitos mahdollisuudesta lausua päivystysapu 116117-palvelun käyttöön tulevista aikuisten kiireellisen hoidon ohjeiden luonnoksesta. Suomen Gynekologiyhdistyksen hallitus on käsitellyt ohjeita kokouksessaan, ja esittää niihin joukon tarkennuksia. Tarkennukset on korostettu liitteessä olevassa Excel-tiedostossa punaisella fontilla.

Esitämme tarkennuksia seuraaviin oirekokonaisuuksiin:

- Kouristelevalla potilaalla on otettava huomioon mahdollinen raskausmyrkytyksen aiheuttama eklamptinen kouristuskohtaus.
- Pääsärkypotilaalla on huomioitava mahdollinen raskaus ja siihen mahdollisesti liittyvä raskausmyrkytyksen aiheuttama päänsärky.
- Psykoottisella potilaalla tulee huomioitava mahdollinen raskauden aikainen tai synnytyksen jälkeinen psykoosi. Synnytyksen jälkeisessä psykoosissa on huomioitava, kuka huolehtii vastasyntyneestä äidin mahdollisesti joutuessa sairaalahoitoon.
- Raskaana olevan kipu/ vuoto/ kuume -kokonaisuudessa on huomioitava, että raskausviikon 22 jälkeen hoitolinjoista tulee aktiivisempia, sillä vastasyntynyttä pystytään usein jo tehohoitamaan. Raskaana olevan runsas verinen vuoto tai kova kipu ovat aina nopeita päivystyksellisiä toimenpiteitä vaativa hätätila.
- Seksuaaliväkivallan kohteeksi joutuneen uhrin tutkimus- ja hoitolinjauksia on yhtenäistetty useissa kaupungeissa THL: n suositusten mukaisiksi. SERI-uhrien tutkiminen ja hoito on keskitetty isoimmissa kaupungeissa SERI-keskuksiin, joiden antamat palvelut eivät ole riippuvaisia, onko uhri tehnyt rikosilmoituksen vai ei. Alle 16- vuotiaiden SERI-tutkimukset on keskitetty yliopistoklinikoihin. Aina, kun uhri on alle 18- vuotias, on muistettava tehdä sekä rikos- että lastensuojeluilmoitus. SERI-tutkimusten kiireellisyyteen vaikuttaa rikoksen tapahtuma-ajankohta siten, että oikeuslääketieteelliset näytteet on otettava päivystyksellisesti kun tapahtumasta on alle 3 vuorokautta ja seuraavan vuorokauden aikana, jos rikoksesta on 3-10 vuorokautta. Rikosoikeudellisia näytteitä ei oteta, jos tapahtumasta on yli 10 vuorokautta. Vaikka rikosoikeudellisia näytteitä ei enää saataisikaan otettua, uhrista on otettava infektionäytteet, hänelle järjestetään henkistä tukea sekä ohjelmoidaan jatkokontrollit.

Kiitos mahdollisuudesta lausua päivystysapupalvelun ohjeista. Toivottavasti ehdotuksemme ovat hyödyllisiä.

Ystävällisesti tervehtien,

Oskari Heikinheimo

Suomen Gynekologiyhdistyksen puheenjohtaja
Naistentauti- ja synnytysopin professori, Helsingin Yliopisto
Osastonylilääkäri, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri